

חלבות חנבה סימן תרעא

קלט באר הגדולה

שערית תשובה

פאר היטב

אפקוריון נס לאל בזבוביא, יש, ווון בזבוביא סי' כט' ב', וכאשר היה בפּרְגָּוֹן, יש, ישותה ה' משלען קטע ממש מס' ח' ב', אין מושם בחרבון. ואילך הדרה בס' י'

באור הלכה

דעתן מרדין מפרק, פכל מקום אין זה השור לבר-ענפה⁴⁴: * אפלְיָה בנוֹרֶת של שבת
וכו', משלוֹן זו הפלְמַעַד דָּאַס בְּשִׁבְטָה וְיָם-טוֹב שְׁלֵר שְׁלָל בְּשִׁוְתָן, ואינוֹ
כז, ודְּשֵׁבֶת וְיָם-טוֹב מִזְנָה לְעֵשֶׂת כְּרוּיכִים דְּלָעֵל בְּסִיקָּם וְרָסִיק⁴⁵, ובכך דְּקָשָׁה כֵּן
בְּקָנָה אַבְּקָבָבָם, וְעַזְנָבָמָן דְּבָרְרָי דְּלָעֵל בְּסִיקָּם רְשָׁל דְּצָבָא עֲגָבָנָי
אַפְּלָל בְּשִׁבְטָה וְיָם-טוֹב אַזְנָי, נְפִילָא אַזְנָי שָׂמָךְ אַבְּאָרָר לְדָבָרִי כְּמַיָּא בְּמַה
דְּאַפְּלָל בְּגָבוֹת שְׁלֵר שְׁבָת וְיָם-טוֹב יְשִׁיבָה, וְעַזְנָבָמָן בְּקָרְבָּי גְּדָרָם שְׁאַמְתָּא הָא דְּקָמָק
מָאוֹן בְּבָרְרָי כְּמַיָּא. וְלֹאָנָיָה דְּעַמְּנָה וְרָחָה דְּסָסָר בְּאַזְנָה קָרְטָן אַסְדָּר קָאָזָר דְּעַזְנָה,
וְעַמְּנָה בְּלָעֵלְבָּקָן לוֹמָן אַנְתָּר הַדְּלָקָתָן עַד שְׁלָעֵלְיִינָה חַמְקָמָתָה וְנוֹפָלוֹתָה וְהָה
בְּאַמְּתָּה אַסְוָה בְּן בְּקָבָה וּבֵין בְּשִׁבְטָה וְיָם-טוֹב. וְהָה לְשָׁן דְּבָרִי מְלָה:
בְּשִׁמְלָקָן נְרָשָׁתָה זוֹ חַגָּה אוֹ יָם-טוֹב וְזָוְקָנִי הַנְּדוּתָה סְמוּכָּה זוֹ לְהָה עַד
שְׁהָהָר מִתְּחַמְּמָה זוֹ מָאוֹן וְנָטָרָה שְׁלָעֵת, כֵּן בְּקָפְלָה וְקָפָלָה, לְאַזְנָה בְּמַצְוָתָה,
אַזְנָה וְרָעָב, עַד בָּאָן ?שְׁוֹמָן. וְלֹאָתָה שְׁאַמְתָּא בְּדָבָרִי שְׁאַזְנָה בְּרַמְּמָא אַזְנָה וְרָעָב, וְנָלָא
דְּקָן הַרְאָסָן לְאַנְכָר בְּלֵב אַזְנָה וְרָעָב אַזְנָה. וְרָחָה לְמָרָה,
וְרָשָׁא בְּדָצָת וְרַיְשָׁי וְסָבָדָר דְּמַמְּדוֹר עַל פְּמָה כְּבִיתָה קַחְמָה לְבָשָׁר. וְיָבִין וְבָאָר
וְרַעַץ עַל טַקְמִיקָה נְזָרָה⁴⁶: * צְדָקָה בְּרַא הַחֲשִׁיפָשׁ ?אַוְרָה. פְּלַשְׁתִּי, מִשּׁוּם
הַפְּרָאָר, וְרָזָחָה לְזָהָר, שְׁאַפְּלָלָה אַם לְאַזְנָה בְּלֵל ?הַחֲשִׁיפָשׁ לְאַוְרָה פְּלַקְמָה
צְדָקָה גַּר אַחֲרָ שְׁיָרָה הַכִּילָת בְּרוֹדָה לְהַחֲשִׁיפָשׁ לְאוֹרָה. וְלֹאָנָיָה נְגַכְּרָה שְׁהָנוֹר
הַרְאָסָן חֹזָא לְשָׁמֶןְתָּה. דֵּיא לאָרָה חַבִּי פִּין שְׁעוֹפָד עַל הַשְּׁלָקָן יְאָוָרָה שְׁלָקָנוֹ
הַוְּרִילִיקָה. וְנָאָה בְּקָמָא בְּעַמְּנָה עַל ?שְׁלָקָנוֹ, אַכְלָל בְּלֵשָׁנָה
אַזְרָקָה נְגַר אַקְעִילְבִּי שְׁעַזְמָה לוֹ ?לְסָם, הוֹאָלָן אַנְזָן בָּא ?הַחֲשִׁיפָשׁ ?אַוְרָה
בְּחַוֹרָה הַבִּית צְדָקָה נְגַר אַחֲרָת אַפְּלָל אַל ?הָהָ צְדָקָה לְמַטְלָשָׁה, שָׁלָא אַפְּרָוָר לְאַנְכָּנוֹ
הַרְלִיקָה⁴⁷, וְכֵן אָנָי מַהָּבָּה ?מַעֲשָׂה, בְּסֶבֶב ?פְּאָמָרִי, עַזְנָם, עַזְנָבָמָן בְּקָרְבָּרִים שְׁבָן
מִשְׁבָּע אַמְּבָן מִתְּחַבְּבָה רְפָא. וְעַזְנָבָמָן סִימָן חַרְמָה שְׁעַרְקָעָן גַּם בְּמַקְמָה,

כמזרעה: (ב) אֲפָלִי בְּנִירוֹת שֶׁל שְׂפַת רֵישׁ
קְלָבָה: (ח) (כא) מִבְּחוּזָה⁴⁴. משותם (ס) פְּרָרָה
בְּצִידָה, אֲםַן הַבְּנִית וּבוּרָה: (ככ) וְאַם יְשָׁרָה
וּמִצְּרוּתִין קְיוּן פְּתֻחוֹת לְשׁוֹתָות-קְרָבִיבִים
שְׁטוּחָם לְרִשְׁוֹתָות-קְרָבִיבִים. וְאַם (פ) אַנְיָן לְנִין
פְּתֻחוֹת הָיאָה גְּבִיה⁴⁵: (כד) וְאַרְיָה גְּרָד
(כה) וְאַם יְשָׁרָה מִדּוֹרָה. וְכַלּוֹל הַשְׁפָטָמָן
שֶׁל מִצְוָה הָיאָה: ר (כו) לְמַעַלָּה מִשְׁלָל
מִשְׁלָלָה, קְאָלוֹ הַנִּינָּס בְּקָרְקָעִין⁴⁶ (ככ) וְאַיִל
שְׁבָבָה⁴⁷, וּמַכְלֵל מִקּוֹם בְּדִיעָרָב יְצָא [פְּרָרָה]
טְפָחִים. רְאֵי אָפָרָס הַפְּסָטָטִי (סכ) וְאַיִל
הַעֲשֹׂוֹי לְאוֹר אַיִן דָּגָן לְקַנְּתָה פְּלִיכָּה לְ
שְׁבָבָה, דָּקָא דָּאַיִן חֻווּס נְקָהִין עַל
הַמְּרֹכֶבֶן שְׁקַטְבָּה וְעַכְשָׂו שְׁהָרְגָלָו לְהַנִּיטָּס
אַיִן תְּשִׁיר סְפָמָב בָּזָה, וּמְשֻׁמָּע דְּסִבְרָא
נוֹגִין כָּל סְמִילָקְדִּיקִים כְּמוֹ שְׁפַתְבָּבָה
(ל) פְּנִיתָה בְּמַלְלָן שְׁהָרָה לְאַד רִשּׁוֹת-קְרָבִיב
אַבְוֹס יוֹמָר מַשְׁנָה טְפָחִים מִגְּרָעָתִית
חִילּוֹנוֹת, וְאַיִל יְנִיחָה (ל) בְּמַלְלָן שְׁהָרָה טְפָחִים
טְפָחִים, וְאַיִל יְנִיחָה (ל) בְּמַלְלָן שְׁהָרָה טְפָחִים
וּבְגַדְתָּה בֵּית-הַכְּנֶסֶת (ל) הַמְּנַגְּבָה עַל
(ככ) לְמַעַלָּה מַעֲשִׂרִים אַמְּהָה וּבוּרָה.

(ל) ואין נפקא-איננה בין אם מתקין מטבח ובן אם מתקין בטבח: (כט) לא יא. ואיך לך חור ולברך⁶⁷, בן כתוב הפני חרש. ועדי בפרק
מגדים מה שכתב בזזה: (ל) וחניתה למטחה מעשנים וכו'. אבל אם הרגילך למטחה מעשנים (ל) ונטלה ממש והניתה במקום אחר
תווך עשרים, יוציא⁶⁸, דהיינו קני פרלחה במקורה, רשיינו הפקומות כשרותים⁶⁹: ז (לא) בטיח השמוך וכו'. שאם ירחקה להלן מן דפתחה⁷⁰
(ל) אינו נורש שבעל-הבויות הביזון שבד⁷¹: (לב) לפתח. בין אם הנקפה הוא על פחם הבית (לו) או על סכך קצ'אר⁷²: (לו) פדי שפחה וכו'.
וחניתה כסובב במזוזות⁷³. מיהו, בדיעבד (לו) אם החניתה גראנדה מיימן צארא⁷⁴: (لد) ואם אין וכו' מימיין. דכל מידי רמצודה (לו) ימיין ציריך⁷⁵:

שער הצלבי

(כ) ר' ש"י: (כ) דאמ ר' קה פטח עוליה פרוטו על פטח הדר' (48) שעוזר פטוח לרשׂותה הנכפים קה מנייה על הפטח וב'ין: (ככ) ב'יח: (ככ) פזוקים: (ב) פג'ן אברעם ואליהו ורבה וס' זעירם. עוזן בפְּרוּגָרִים ומ' אצט'ם דמפלען מפְּנַצְּאָרְקָרְעָם פְּגַדְּרָף לְפִי להימצ'ה בחלון הדמך לשׂותה הנכפים. מל'הינ' בטפח הדמך לפטח אף שעוזר יטל' להימצ'ה לפטחה טפחים. נאך דאצט'ם עיד דבלאיו ג'גלא שתקירימנ'יס פְּגַדְּקָעָק גַּתְּה בְּנֵה קְבָּל עֲקָם אֶן לְדוֹרוֹת בְּכָרְתָּה, דענן שאַרְקָעָה חָרָב לְבַנִּי רְשׂוֹתְהָנְכָפִים יְשַׁ מְקוּרָה בְּדָוָל בְּגַעֲנָא, דאצט'ם עיד דבלאיו ג'גלא דט'רמְזָא, וג'ג לאטה שאַקְרָב מְצָעָה לְמִינְהָה על פטח פיטו מפְּחַחַן, ואללה הא דאצט'ם דל'ח'ת'ה צְרָעָה לְהִגְיָתָה לטענה טפחים, ייש פטחה ר'אלשטיין בר'ח'ה זו מה'לכה, ען ביב'ת'יוסוף ון' בא'ריא, ען שם: (ה) פְּחַצְּתָשָׁקָל: (ה) פְּרִיקָרִים בְּסִיפָּן תְּרֻעָה: (ה) ב'יח ו'ט'ז' ופ'ר' ק'ש' כרעת התואר, ק'לא בדעת ובנו يول סל'וי ער'ואה נ'ה'ל במדליק בכ'ה א' פטול' לטענה טענה א'נ'ים, כל ש'ק'ום סל'ם הוא לטענה מעש'ים א'ה, פס'ול'ה: (ה) מ'ח'צ'ית-השקל ופ'ש'וט: (ה) ר'ש'י: (ה) פ'ש'וט: (ה) פ'ר' ק'ד'ש: (ה) א'חרוניים:

מילואים

הלוות חנכה סימן תרעא

המשך מעמוד קודם

אלא בגובה המעליה מעשרים אמה, ולא בעומק יותר מעשרים אמה. מואדר, הגרא"ח קיבסקי (בענאו ذקרה מהרור בפרשת ישוב לחנוכה, ספר נר החנוכה שם) כתוב בשם ר' העשיל מקריא, שאף בעומק יותר מעשרים אמה אין בין בני אדם שליטה וכן כתוב התורה תמיימה (בראשית פלו' אות כ').

[משנה ב' ס' ק' כת'

וזריך לקחו ולברך].

(67) חזקיא אמר הסיטה ועטו מן החולקה, ולאחר מכן מכאן נחצע לו שהחולק בפסול, אבל אם לא היה דעתו מן החולקה, אלא עינך נחצע לו שהחולק בפסול, כתוב הקף החיים (ס' ק' נג) ש爰יך חור וمبرך בשחוור ומדלקו למטה מעשרים אמה.

ולענין האם ערך לחזור ולברך בלילה הראשון ברוכת "שעשה ניסים" רישוח החנוכה סי' נג החולק במעלה מעשרים אמה, הסתפק בויח סטרט מקראי קידוש חנוכה סי' נג החולק הע' 2) לדעת המאור (הובא בשעה' עז) לקמן סי' תרעא סי' ג, ובביה"ל ללקמן סי' תרעב סי' ד"ה ושוחיינו, וזה העמק שאלה שאלתו בו אותן י' שמי שאין לו להחולק הנרת החנוכה ואינו במקומות שרואה רות חנוכה, מברך לעצמו ברכות שעשה ניסים' ישוחחינו בלילה הראשון, ובשאור הללות שעשה ניסים' וביאר בשעה' עז (שם) שהוא משומש שכרטות אלו אפשר לאומן גם על עצומותו של יוב.

[משנה ב' ס' ק' כת'

ונטלה מכם והקיפה במקום אחר גוף עשנים, יוצאים⁵⁵, דהא הוי הולקה במקומה, דשני המקומות פשדים⁵⁶.)

(58) ואם נטלה ממש והקיפה למעלה מעשרים אמה, כתוב הגרא"ז אויערבך (הסכמה לספר מצוות נר איש וביתו שלא יצא ידי חובתו, שורי והכמבה בmodoד שחייב לחזור ולהחולק בא' ברכה, כאמור בשעה' עז ליקן סי' תרעג ט' לך).

(59) אכן, כי שהחולק נרת החנוכה בתוך ביתו וגם בזמן שמקילם להחולק בפנסים ולאחר מכאן טללים והנחים בחוץ, וכן להיפך, כאמור בשיעורו לקמן (סי' תרעעה סי' א) ובמשנ'ב שם (ס' ק' ז) שלא יצא ידי חובתו אף שני המוקנות בשירות לחולקה, מושות שהוראה אומר לזרומו הדליקם. ואפייל לטלטלם באוטו מקומות, כתוב שם (ס' ק' ז) שלכמתוללה יש להזכיר בה עד שיזללים שער ונק החולקה ודינינו חצי עזה, ויש מהאחרנים שמקילם בה.

[משנה ב' ס' ק' לא]

שאמ' נתקינה לקלון מן פקמחה⁵⁷ אין נבר שבעל-קביה קניתו שbow⁵⁸.

(60) וכשמנחיו סמוך לפתח, רעת הגרא"ז אויערבך (מענינו שלמה ע"מ) שאין צורן להניחו בתוך הטפח הסמוך לחולל הפתח, אלא די להניחו בתוך הטפח הסמוך למשקו הפתח, וכן רעת הגרא"ז אלישיב (בנני חנוכה פ"ד ע"מ נג) שאף אם המשקו הרבה טפח, אך הוא ממעט מחולל הפתח, ואפשר להחולק בתוך הטפח הסמוך לו,

ואם קיימת בחולל הפתח מחיצה קבועה בין אינטראקטו או תיבות דואר וכדו', רעת הגרא"ז אלישיב (שם) שדינה כדור, והרי היא מבסלת את חלול הפתח, ואין להחולק אלא בטפח הסמוך לדלת, ופתחה שיש לו שתי דלתות, ואין בדעתו להשתמש באחת מהן בלבד בסוג אופן, רעת הגרא"ז קיבסקי (תורת המועדים סי' כב עות' ז) שאין היא מבסלת לפחות, ואין להחולק אלא בעפה הסמוך לדלת השניה. אבל אם משתמש בה ואפייל לעיטום מירוחן הרי היא מבסלת לפחות לפתח, ואפשר להחולק בטפח הסמוך לה.

ואם מדריך בתוך בית מנורה, רעת הגרא"ז קיבסקי (ארחות רבנו ח' ג)

[משנה ב' ס' ק' כת']

הלא שלטא ביה עינא⁵⁹.

(66)ומי שהלן מהתו גבורה מקרע רשות הרבים למעלה מעשרים אמה, ויש מסכיבו בתים שהם בתוך עשרים אמה לחולן ביתו, עיניהם שליטה בגורות שהחולנו, רעת הגרא"ז אויערבך (ארחות רבנו ח' ג' עמי) שהבתים שנמכיבין אין דינם כרשות הרבים וויש לו להרליך בפתח דירתו הפונה לחדר המדורגות נוישארונו פתוח כדי שיראו גם בכ' ביתו, וראה מה שעה"צ להלן (ס' ק' מב), ולענין הדרליה בפתח חדר המדורגות, ראה מה שכטבונו במשביב לעשל (ס' ק' כב).

מאייר, בשותה שבת הלי (ח' ז סי' סה) כתוב שכין שהמוגה להחולק בחולק הסמוך לרשות הרבים, ובמ"ז יש היכר גמור לבני ביתו, וגם השבטים אגרם בתים שטטטיבם הם בתוך עשרים אמה לחולנו, וביצירף רעת הפמג' (משכיז סוף סי' ק' ז) שוגם למעלה מעשרים אמה יש קשת היכר לבני רשות הרבים, אין לשנתה מהמוגה ודRELICK בחולן, רעת הגרא"ז שייברג (וירושייג) בתרא על מ"א סי' שעדרה להחולק בחולן ביתו ולא בפתח ביתו הפנייה לחדר המדורגות, בינו שבס בתיו שטטביב יש מעלה רשות הרבים, ויש בהם יותר 'פרטומי נסא' מהדר המדרגות.

ומוקם מזידת העשרים אמה, כאמור בשעה' עז להלן (ס' ק' מב) שהוא מקרע רשות הרבים, ואיך שטטזים בראות הרבים נטעו אוטובוס ובדור שהם נוהרים מהולם רשות הרם, רעת הגרא"ז קרליץ (פטקי הלוות חנכה מהגרא"ז דער פ"ב עות' ז) שאין מקרע רשות הרבים.

ומשם כך מי שהלן ביהו גבורה מקרע חיזיר למעלה מעשרים אמה, אבל איש גבורה למעלה מעשרים אמה מקרע רשות הרבים הסמוך לbijto זונבות ניכרים ממש דיטב[ן] רעת הגרא"ז קרליץ (ח' ז שמי שטטbib יא פטקי הלוות חנכה מהגרא"ז דער שם עות' ט) שהרי זה נחשב בחולן למטה מעשרים אמה ומדריכים אין מקרע רשות הרבים.

(תורת המועדים סי' כא עות' ז).

ומי שהלן ביהו אין גבורה למעלה מעשרים אמה מקרע רשות הרבים, אבל הוא וחוק מקרע רשות הרבים יותר מאשר ברכיבם, כתוב בשותה נוגן שטטביר שטח גינה וכדו' בין ביתו לרשות הריביב[ן], ובתוך שבטת הלהר (ח' ז סי' סד) שאפשר להחולק בו אם אפשר להאות את הנרות בראה רגלה, ורעת הגרא"ז קיבסקי (תורת המועדים שם עות' ז) שלא אמרו שאין עין אדים שולט למעלה מעשרים אמה אלא בגובה, אבל במרחך, ש לציד שעין בני אדים שליטה אף ביזור מעשרים אמה אם הוא בקן ישר ולא באלאסן למעלה או למעדן, עד מרחק שורק נט' אודס לראות.

ולענין אם מועל ציר בבוטל הבניין המושך את העין ועל ייד זה אנשים והם הנרות אף למעלה מעשרים אמה, ובמובואר בש"ע לעיל (סי' שטט סי' כב) לענין קורת מבוי הגבולה למעלה מעשרים אמה, רעת הגרא"ז אויערבך (הלוות חנכה מהגרא"ז פ"ד דבר הלהבה עות' ז) שאיתו מועל, שרי נר חנכה בלילה הוא בולט לעין בו ציר או אף על פי כן אין מועל, וכן רעת הגרא"ז אלישיב (שנות יצוק חנכה פ"א עמי יא), וביתו שהוא נמור מרשות הרבים יותר מעשרים אמה, רעת הגרא"ז אלישיב (פטקי שטטזים חנכה עמי נה, ספר טר חנכה פ"ג עמי כב) שאפשר בכתחילה להחולק בו, שלא מצטט שלא שליטה עין בכ' אדם

הַלְכֹות חֲנֵבָה סִימָן תְּרֻעָא

108

ובשעה שדרלקיים נורת חנוכה בפתח אינו יכול לעמוד על הכהן בברכת זה, ובן הוא אינו מסוכב במנחות, כתוב בשווית מנהת יצחק (ח' סי' נב) שמייט זולק בצד שמאל, שאף שלא שירט טעם והתקנה מימין התקנה להדריל בשתנא לא בטלה כיון שיש בדרכּ מזווה, ושה, שנותם אב אינו יוציא ונבנש דרך הפתוח אלא עומד בצדו, נחשב הווא למסוכב במנחות.

הנורוּאָךְ אֶסְכַּרְבֵּר אֲמִרְבָּרְקָן בְּפַחַח הַנְּרוֹת חַטְבָּה מִשְׁמָאָל, וְהַיְהוּ כְּבָר
מִסְׁבָּב בְּמִצְוֹתָה, דַעַת הַגְּרָשִׁׂים אֲוֹרְבָּרְקָן (מִסְׁבָּב תְּוֹהָה הַיְד עַמְּ) שׂוֹ אָוֹת
(א) שָׁאָף שְׁלוּל הַטָּעַם שֶׁל-מִסְׁבָּב (מִסְׁבָּב בְּמִצְוֹתָה) הַיְהוּ עַדְךְ לְהַדְלִיק בְּבִינָין
בְּכֻלְּהָלֵן בְּמִשְׁבָּב (טַק לְ) מִשְׁום שְׁבָכָל מִילְּיָם מִצְוֹתָה יְמִין עַדְךְ יְמִין
אֲחָר הַבָּא אַחֲרָיו צִירָק לְהַדְלִיק בְּשִׁמְאָל וְלֹא בְּיָמִין מִשְׁום לְאַפְּגָג רַבָּן,
בְּכָן דַעַת הַגְּרָשִׁים אֲלִישָׁב (פְּנֵי חַנוּכָה עַמְּ) פָּח, אֲשֶׁרְיָה דָאִישׁ חַיְה פָּלִיה
אוֹתוֹ טָהָר וְהַגְּרָזָ קְרָלִיךְ (חוֹט שְׁטַי עַמְּ שִׁיאַ) שְׁצַרְעָה לְהַדְלִיק בְּשִׁמְאָל,
מִשְׁום שְׁבָל אַחֲרָיו צִירָק לְהַוִּית מִסְׁבָּב בְּמִצְוֹתָה שְׁלוּ וְלֹא שְׁלֹל אַחֲרָים, וּכְנָן
צִידָה הַגְּרָשִׁים קְנִיבָּקִי (סְפַר נָר חַנוּכָה פָּג הַעַמְּ, וּרְאָה בְּסְפַר חַנוּכָה
פָּג הַעַמְּ גַּי בְּדַעַת הַגְּרָשִׁים קְנִיבָּקִי), וּבוֹיאָר (סְפַר נָר חַנוּכָה שְׁטָה) שְׁמִימִים
אֲכַבְּסָנָה מִדְלִיךְ בְּשִׁמְאָל אֲפָק שְׁמִיצּוֹת הַמִּזְוֹהָה שְׁבַפְתָּח אֵינָה שְׁלֹל אַלְאַ
שְׁלֹל בְּעַל הַבַּיִת, כְּיוֹן שְׁם המִסְׁבָּב בְּמִצְוֹתָה הַבִּירְרָה נְחַשֵּׁב לְמִסְׁבָּב
בְּמִצְוֹתָה, אֲלָא שְׁלַבְתְּחִילָה עַדְךְ לְהַזְוֵת מִסְׁבָּב בְּמִצְוֹתָה שְׁלֹל עַצְמָוֹן
עוֹרְיאָה בְּשֹׁוֹתָה יְעָקָב (חַיְבָטִי מַאַ), וּמָה שְׁכַבְתָּנוּ בְּמִשְׁבָּב לְהַלְלָן
סְסָס' לְ[לְ]

הקלילין (פסכי הלובות חנוכה מוזגרא"א דניר פ"ב אות טט)

הנחיין את הנרות יותר מפפה מהפתחה. דעת הגארין קרלץ חותם כי נסעה חוצה עמו, שיא) שאפשר שאנו נהשכ למסוכב במצוות איז שעובד ביבנימית, כיון שאין הרלקתו מושתנית לפתח, וכן משמע במשניב להלן (טס' ק' ל') [וראה מה שבתנו במשניב לעיל (ט' ק' לא)], לענין מי שודליך באfon הבעל אם ווואצ'ידי חותוב.

שלות המופetta בbijuto הפונה לשות הרבים נולחה ואין משותחים בה כלל, דעתו והגראשי אויערכן [מבקשי תורה חז"ד ע"ז ע"ו ואיתו ה-ז שנקוט החדלה בפתח זה הדוא בעיד ימין], ואיתו נחשב בפתח שיש בו מוזחה לעניין הדלקה בעיד שמאל [וראואה בדף חותת הדור פ"ז סי' ל"] לענין חיוב מוזחה בפתח שלא משותחים בו, א"כ, אם משתמש בפתח זה אפלו רך לעיתים מדירות יוליק בעיד שמאל, והוטף, שיש לאלאדים לשום ורכיו ולהשתמש בפתח זה במישר והשנה, ועוד שבחונכה של דרלטט רעד שמאל מכאן תירוגר במאירין

(64) ואם בשינוי הנרות בעדר ימין יהה יותר פרטומי ניטא מאשר אם יניח בעדר שמאל, דעת הארייש אלישיב (פנוי חונכה פיז עמי' הפוך) שלבוחהילה צריך להדילך בעדר ימין, משוב שיפרוטמי ניטא, הענוי על הדלקה בעדר שמאל, וכן דעת הגרא"ח קניגסקי (ספר חנוכה פטיאא ס"ב).

[המשך ס'ק ל]

⁶⁵ דבל מידי דמצוה ימינו עדין).

וכדי שיתה מוסובב במעוזות, אלא דילוק בימין.

עמי ואות ז) שלא דלחנוה את הבית מנווה בתוך הטבח השמור לפתחה, אלא ערך שתרן יהוה בתוך טבח הסמור לפתחה, וכן דעת הגראי' אלישיב (פונטי חונוכה פיד עמי' צא), וכן דעת הגראי' קרולין (חוט שני חונוכה געטן שיין) שהמודליך בחנוכיה, לא דשהיא תעומד בטבח הסמור לפתחה, אלא ציריך שהנור יהוה בתוך הטבח [אבל אין צורך שהשליחתת מהיה בתרור הטבחן].

ופחה אחריך, רעת הגראי קרליץ (ספר נר חנוכה פ' גז אות טט) שאין צער
להדריך דוקא סמור למשקוף, אלא אפשר להדריך בכל אורכו ובטפחת
הסמןן לו, ועתה הגידויש אלישיב (פניני הנכחה שם עט' צע-צע) שאם
אורכו פחות מ-די' טפחים נחשב כל אורכו בפתחה, ואפשר להדריך
בכמולו, אבל אם הוא אורך יותר, אז ינתן נחשב כפתח אלא כפזרוזהו, ואין
להדריך כלל בתחלתו או בטפח הסמוך לתחילתו. אכן, לענין רוחבו
של הפתח, דעתו (שם, ובעמ' פא) שאן לה שיעור [ראיה מה שבכתבו
בשעה ע' (ס' ק בז)].

61) וכן אם מודליך בפתח החצר או הבית מבפנים, דעת הגראי אלישיב (פניני חנוכה פיד עמי' נו) שיציריך להדרlik בטפח הסמוך לפתח. ולענין אב הנחנה בטפח הסמוך לפתח מעכברת, דעת והגראי אדריכר מעדני שלמה עמי' קנו שאכן זה מעכבר, ואפלו אב תלה את התהוניה על מסמר או על מרך בקור ביתו הסמוך לרשות הרבים, יצא ידו בחובתו, אף שאינו סמוך כלל לפתח או לחלון. אם ניכר שההדרlik משתייכת לבית, אלא שלבתיחילה עדיף לזניחה בטפח הסמוך לפתח מושם שיש בה יותר פרכומי ניסא'. ודעתי הגראי קניםסקי (ספר נר חנוכה פיג' הע' לא) שאם ניכר שההדרlik שייכת לפתח יצא בריעבר [ההגרן קראליין חות שנו (חנוכה גמ' שע' שיג') הסתפק בזוה, וראה בערעור השלוחן לפקמן (סמי' תרעוע סי' מא').]

ומושום בר', אם הרבכה אנסם מודליקים בפתח אחד, דעת הגישו
אויערבך (معدני שלמה עמי קי') שדי בקר שאחר מהם מודליך בטפח
הסמנר לפתח, והשאר יוכלים להחוליך בהמשך כל אחר סמוך לחברו
אף שלא גנופה הסוכר לפחה, שכןין שדי טפח הסמוך לפתח איתך
מעכב בניל, אם בן בשיביר שמה שאיתו מודליך שם חזיא מהוסר מקום,
אין עליו חיזוב כלל להחוליך בטפח הסטנער לפתח, ווי בקר שכל אחד
ידליך סמוך למשות לחברו, וכן דעת הגריג קלילץ (חוט שני שם) שבין
שיביר שאחר הנורות הם המשך של הנרות הלסוכיבים לפתח, די בכת-
וק נוגג הגריגי קינכיסק (ארוחות רבען חזיא עמי' ואות ייח), וראה
במשוניים לקמן (ס"י תרש"ק ט) ובעשה"צ (ס"ק יד).

מайдך, דעת הגריג'ש אלחיזב (פנינו חנוכה פיד עמי פ-כ-א) שמי
שהרלך רחוק מוחפתה וותר מטפת, דרי זה כמי שהדרlik באומצע
החווב ולא יצא ידי חובה, וציריך לחזור ולהדרlik, אלא שאנו ציריך
לחזור ולברך על ההדלקה השניה, בון שהברכה שבורך על ההרלקה
הראשונה עולגה גם להדלקה השניה.
ואם הרמה אנסט מוזליקס בפתח אחד, ואין די מקום להדרlik בטפח
הסמור לפתח, דעתו (שבות יעחק חנוכה פיו עמי קיב) שידליך למעלה
בעשרה טפחים, או בצד ימין, ואם גם לך אין מקום, דעטו שם,
שירתתחש כמה אנשיות בהדלקה אחת על ידי פרוטה [זראה בינהיל
לקמן (ס"י תרעוי ס"א דידה עמו)].

[משניב ס'ק לג]
 בין אם קבילה היא על פמה קבועה או על פמה החרוצת⁽⁶²⁾,
 ולענין דין טפה הסטור לפתח כשמורליק בחלתו, ראה מה שכתב
 לעיל (ס'ק ב').

[משניב ס'ק לג]
 וביריה מסכוב במצות⁽⁶³⁾. מיהו, בdryעבר אם הגיט נרתקנה מימיון
 יצעא⁽⁶⁴⁾.

בפתח, מניהו מימיין. (לו) **וְנָאֵם** היפוי בדלה עצמו, יונחנו (ט) (**וְנָאֵם**) מתחיו של פיקח לצד שומאל. הגה ומייה בזמן זה שבלינו מקליקין בנים ואין כדר לבני רשות-הרים כלל, אין להשכלך אם אין מקליקין בעפס ספמו לפקה. (לו) *מכל מקום מנגה למליך בשפח קסמרק לפחה גמו ביטחים (לו) ואין לשנות, אלא איבן וביס בני פיטר, שדריך יומר למליך כל אחד בתקים מינוח מלודר מדורות ביטר ואין כדר בפה גנות מקליקין. מכל מקום יזרוי שלא למליך בתקים שפליקין טריה כל משנת, כי אז לא יהיה כדר כלל, נאף כי אין כדר בקבי הבית, מכל מקום כדר גאות מישא עגי [*] (לט) *ובבית-הכנסת מניהו (ט) בכלל קדום (**וְנָאֵם**) או בדורם שטנה, (**וְנָאֵם**) ומשון מפוזה (**וְנָאֵם**) למאן (ט) (**וְנָאֵם**) ומקליקין (**וְנָאֵם**) ברכין (בבית-הכנסת) מושום פרטקי נסא. הנה אין אכם יועץ בורות של בית-הכנסת, (**וְנָאֵם**) וצריך לפו ולמליך (**וְנָאֵם**) בטיבו (רכיש טון קי). תונגן (**וְנָאֵם**) למליך בבית-הכנסת בין מנהה למוציאי.

פאר היטב

משווה ברורה

יעודו, ריאופא פרטיטי נסא טפי, שהפל פונין לעדר ימין⁽⁶⁵⁾: (לו) ואם העיחו ברוח עצמו וברוחו, קאי אריש הצעיר: (לו) מעהיו של תילקון לבנינה וכור. הינו, (נעל) מקום הדעת שפכים ממש לדור נביה תילקון ליעדים, בקצת הטרחה לעצם שמאלי גורד מתקותה, שחשונו במקמן[...]. שם ייחסו [מ'א]. ימשמע מזה דיקול לתמיינך בכל שטח אוטו נחוץ. ענן בטז' שדעתו דלמעשה ראיו להרחק מר'תניינך גדרות בעדר השטMAIL בקצת האחרון סמוך לטלטיל⁽⁶⁶⁾: (לו) ומכל מקום הרמבה ובכור. בקי' (מ) שיבטם פין שעוי מצותה⁽⁶⁷⁾: (לו) ואין לשוטות. מאכל כל מקום אם יש לו חלון פסמווק לרשותה-עקבים, (מל) נבען יונדר אם לא בא מקום דבכייה החזק על-ידי זה: (לט) ובביתה-הכnestה. או תל דרום. והטעים הכל זה. זכר לאניזה שפקוקה בפרק דש ברורים⁽⁶⁸⁾: רורי: (מב) ובძבון פוניה וכו'. וזה גם פין צעין קנורה, דגדרות. ועוד, דילש מקרואשונם דבכינא להה, זאך רטאנונה קוסה עונזרת דריידרה אם רודו קבנה לש ליפר באזון זה, ונש מקומות שבענו בון, לייק עופר איזורי לזרום, פטץ ליפון, וחתיל פיטון, שהוא הנר מבינו ותשובה ח"ס סימן קפו. עיין לנוון בסוף סיון תרש מה נגנאגא (מה) מכל מקום מבכין עליו, כמו שפברcin על היל דראש אם אערר בגורות, מישים ש'ההט' זמברין או יונבר דעת שטקה היא גאנן). אקל שער ערבית דקמה דאן מברין ש'הט'ן, נכיל קאל ולשבס ולג' בעדר דלתית גלל, האבל מהפלל שתרורה גס-בן, ובהל-Ấעריב כפמ'גן: (מה) וצריך לחזר ולזרליך, ואפל פשלים-צברו כל אקל לנקליק בבריתו⁽⁶⁹⁾, ומכל מקום לא יהו לפוך בבריתו (ג) ברכבת בarity-הנרכת בין מפהה לעריב⁽⁷⁰⁾, ווזהה לוורה, אקל הנוקאים

שער הצעיר

ס' שֶׁבּ קָשָׁם סְמִיכָה
וּמְפִידָה שֶׁם עַל
*) ונְגֻהָה לְלִשְׂרִיךְ
לְקַיּוֹת אוֹ כְּנֻהָה
סְמִינָה, וְכֵן הַאֲ
בְּרִיחָה תְּמִימָה,
זְדִיקָה) בְּ כָבוֹ
אַמְבָרְכָן אֶל כָּל
דָּרָא-חַזְקָעָשׂ אַמְעָלָעָל
בְּ יְשָׁאָצֵנוּ אַךְ מְגַנֵּן

שערית תשובה

בצקונה לא. בכתוב בכב' גין שפעריך ומכח'ך השם יטשו אַדָּמָך ובראך אַדָּר למשיח
לפקה ז' ר' פענאלן פון טונגה צבאה ומפלג', כייל' קהיל' עטער אלפליך הא. ועיש
שצ'נור-זקעה כטב' מאנטה להפעריה עטש בענעה מושבעה שפודום, וטס' שופרא-אונטס
סמן ה פטב' שיז' לו פוקום בכטבי קהארץ ריל' על פה לקטן. עי' [ט] מלחין.
עכבה'ם. וען' פונטוי-אַנְטִי פונט' רוֹט פַּשׁ עַל מִשְׁמֵן בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ וְבְצָרְבָּשׂ
פְּתִיחָה'ם. עיש', עינ' פון' בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ קָהָה: [*] ובתבבב'ע מינוח.
באלאוטאנ ערואה רואשה בטבן' בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ ובשר' בהר' בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ
ל' גוֹר דְּמַבְּבָרָם וְבְצָרְבָּשׂ סְקִין תי' לְקָנָן גוֹר אַסְרָר שְׂעִיר בְּצָרְבָּשׂ בְּצָרְבָּשׂ וְסְקִין, ס' מ' קָדְרָבָר.
קהלות אהדי שטט' כל' ביד' פער' אַסְמָעָה קָמָגָא סְקִין תְּזֵבֶשׂ וְסְקִין.
בְּצָרְבָּשׂ עַלְהָא אַיְן לְמַלְיק בְּבָלִיל, עינ' רקען' ס' ז' ב': [ז'] וְטַבְּרָבִין. עַמְּחָא צְבָי
הַזָּעֲקָר אַעֲבָד מַרְבָּשׂ דָּוָה דָּקְבָּטָם פָּמוֹ שְׁאַבְּרָטִים על פְּנֵל קָדְמָה שְׁהָא אַמְּפָנָה
וּבְכָבְדָּתָם אַזְּבָר דָּלְדוֹבָן נְזָק נְזָק תְּמַכְּרָבָר. עיש'. אַכְּל דָּלְדוֹר דָּקְבָּטָם בְּכָל
רוֹת, ה' קָהָרִי מַשְׁמִישׁ, והוֹה אַבְּנָה בְּפַשְׁעָה צְלָלָה רְבִיבָם סְקִין אֶת הַחֲדָת מַזְבָּחָם
שְׁבָרָבָטָם שְׁהָא? יְהָעָן לְהַלְלִין בְּצָרְבָּשׂ פְּשָׁעָבָר בְּרָבָר בְּרָבָר בְּרָבָר. רען' בְּזָא

כאותן הצלב

שְׁלֵמִיָּתָנוּ שֶׁם (ט)
 בְּבִרְכַּת מִרְאֵשׁ
 (מ"א) אוֹ קָדָר
 כִּי אֲקָדָרָנוּ בְּעֵבֶר
 בְּקָרוֹם, כֶּלֶל
 (ט') אָנָן לְחֻמָּה
 כְּשַׁמְךָ גָּדוֹלָה
 שְׁנַגְנַחַב בְּהַזְּהַזְּה

הַלְכֹות חֲנִכָה סִימָן תְּרֵעוֹא

למן באර הגזלה

דילוגי משפט. הקם שפנוי גזין דאי אל בצלב נא כל פוטך על מלכויות קסמים לא אנד למחרה, אָנֹכִי שפנוי נבא פאיית נא קפקד מוכן את קפקד נא ללחשת טר. ביטו (ט'')

שערית תשובה

בפואדר הלכה

שער הצעיר

מציגין ברכובות מתחשך היום [ע"ז שם בגמרה, והעפיקו הפטן-אברהם]:

(France) : 01.80.91.62.91

Tél (Israël) : +972.77.466.03.32

contact@torah-box.com

הַלְכָות חֲנִכָּה סִימָן תְּרֵעָא

ביאורים ומוספטים

[משנה ב' ס' ק' ל]

או בכתה-המקורש⁶⁷).

(ז) וחיבור ההדרכה בבית המדרש, מבואר בכך החאים (ס' ק' סה) והיינו דוקא בבית מורה שמתפללים בו, וכן דעת הגרשוי אוישברך (הolibות שלמה חנוכה פיז' דבר הלכה אותן ואරחות הלכה הע' טו, ספר נר חנוכה פיז' הע' ד) והגריש אלישיב (אשר האיש ח'ג' פלא' אותן י) וכן דעת הגראי' קרליין (פסקיו הלכות חנוכה מהגרשי דינר פיז' אותן ג ובעה).⁶⁸

ובית בנות שאין מוחללים בו בקביעות את רוח התהפלות ביום, דעת הגראי' אלישיב (אשר האיש שם) שאין מודליקים בו. מאידך, דעת הגראי' קרליין (פסקיו הלכות חנוכה שם, חוט שני חנוכה עמי' שיד') שבית מורה שמתפללים בו בקביעות תפילה ערבית מדליקים בו, וכן דעת הגראי' קנייבסקי (תורת המתערבים ס' ק' בט' א' ב), ואם מתפללים שם לק' שחורת ומורה לא ערבית, דעתו שם (אות א) שאין מודליקים בו. והוא הדין בית הכנסת שאין מותפללים בו אלא בשבת, דעתו שם (אות ד) שמודליקים בו בברכה בערב שבת ובמוצאי שבת.

ומוקום עבודה שיש בו הדר שמתפללים בו בקביעות מנהה וערבית, דעת הגראי' קנייבסקי (תורת המתערבים שם ח' א' שאף שאין לו שם בית הכנסת, מימ' בין שמותפללים בו בקביעות יש להדליך בו בברכה, אבן, דעת הגראי' אלישיב (שם) שאין להרлик אלא במקום שנועד לבית הכנסת

ולענין הדלקת נרות חנוכה ברוחבת הבوتל המערבי, דעת הגראי' אלישיב (ישא יוסוף חי' א' ס' קל'ח א'ות ה) שאף שאינה מקורה ואין לה מוחיצות ויש לדונה ברשות הרבים, מימ' בין שהוא מקום תפילה קבוע יש לו דינן וקדושת בית הכנסת, ומותר להדליך שם בברכה.

ובית בנות שיש בו הדר מרכז לתפילה, ועוד בימה הדרים להתפלל בהם [שיטבלאך], דעת הגראי' קרליין (ספר נר חנוכה פיז' א' ב), והגראי' קנייבסקי (שם), תורת המתערבים שם א' ה, גם אין אויך א'ות ה) שבבל חזרה שבבו מותפללים ויש בו ספר תורה לעצמו יש להרлик בברכה. ו דעת הגראי' אלישיב (אשר האיש ח' פלי' א' א'ות ח) שבבל אופן די להדליך בחדר המרכז בברכה, אלא שאפשר להדליך בשאר הדרים בלבד ברכה (וראה בתוות המועדים ס' ק' בט' א'ות ה) בduration הנדרשת מהדרש ושבת היא משמשת כעורות נשים בלבד, דעתו (ישא יוסוף חי' א' ס' קלט) שיש כמעט במאה שפה שאפשר בהוספה ברכת נר חנוכה בבית הכנסת, ואין להדליך בעורות נשים בברכה.

ולענין הדלקת נרות חנוכה במקומות שמותאסטפים אנשים רבים בכבר העיר וכדי, בתבב בשוריה מונחת יצחק (ח' סי' טה א'ות ג) שאין לבקר על הרלקה זו, וכן דעת הגרשוי אוישברך (הליקות שלמה חנוכה פיז' דבר הלכה א'ות ד), וכן דעת הגראי' אלישיב (ישא יוסוף חי' א' ס' קל'ח א'ות ד), וכן כתוב בשורת דברי יציב (ח' סי' טה א'ות ג). ואך אם מוחפללים שם ערבית בין באולם שמחות וכדו, דעת הגראי' ואזנבר (مبויות לי' חי' עמי' יט), והגראי' קרליין (חוט שני חנוכה עמי' שיר) שכון שהוא איטו מקום הקבוע להפללה, אין המשך בעמוד הבא

[משנה ב' ס' ק' ל]

וגעודה, דהיינו פרטומי נפה טפי, שהכל פוגץ לציד ימינו⁶⁹).

(66) ובשמדליק בחולון האם יש ענן להדליך במין מטעמים אלו, דעת הגרשוי אוישברך (מבקש תורה ח' עד' טו א'ות ז) שגם בהן צריך לכתה-המקורש להדליך הצד ימין, וכן דעת הגראי' קרליין (חוט שני חנוכה עמי' שיד') שפקידו שחייבים פונים לצד ימין איטו אלא במקומות שנכנסים וויזחים ולא בחולן, מ' אם אם אפשר יש להדליך בחולן הצד ימין מהטעם שככל דבר מונח ימין שעדרף, אכ' אם אב' הצד שמאל יש יותר פרטומי ניסא' צריך להדליך הצד שמאל,

[משנה ב' ס' ק' ל]

בגאה קאפרון פמוך לפקלל⁷⁰).

(67) ובפועל הדבר, ביאור הגראי' קרליין (חוט שני חנוכה עמי' שיד') כדי שתהיינו עיקר במשמעותו ויציאתו בין הבוזה לברות תונבה, אבל אין שתהיה עיקר במשמעותו ויציאתו בין הבוזה לברות תונבה, אבל אין טעם כדי שייהיו הנזרות בתרוך הטפח הסמוך למשקה, שכן שמדליק בחולן הפתח הרוי כל הנטה בחרוך הפחה ואין צריך להזכיר למשקוף [וראה לךן (ס' תרעו ס' ק' ט)].

[משנה ב' ס' ק' ל]

כדי שפנוי בין טמי' מזות⁷¹).

(68) ומובואר בביה' ל' (דר' ומ' ט) שאין זה היוב אלא מנהג נכח, ומ庫ר דבריו מהדרבי משה (אות ד) שכטב שאין נהרגם בוה' רק המודליקים, ובפועל הדבר שאין זה הזרב, ברב בשווי' אנות משה (אורח ח' י"ד סי' קכח) שודוקא שמדליק בלאו הבי בפתח חיציהם או ביתו, כדי לקיים את עיקר התקנה שהיא פרטומי ניסא לבני רשות הרבנים, וכל הרטן האם להדליך במין הפחה או בשמאלו, הופרע להלבה שידליק בשמאלו ולא בימן כדי שיחיה מושוכ במעוזות, אבל בזמנ שנהגו להדליך בפניהם וכל הפרטומי ניסא אינו אלא לבני ביתו, והוא מתקיים בכל מקום ביבו, אין חיב להרlik דוקא בפתח חדרו בשבייל הטעם שהיה מושוכ במעוזות, שאינו אלא טעם קלט, ואין גוזרים בו ה' אל' המדרקים.

[משנה ב' ס' ק' ל]

כדי שזיהה קבר לרבי רשות הרבנים וויפרעם קנט⁷²).

(69) ובפועל הדבר שפרטומי ניסא עדיף על הטעם שיבנש בין שתי מצדדי, ביאר בשווי' אגרות משה (שם) כיון שפרטומי הנס הוא עיר טעם התקנה של הדלקת נרות חנוכה וודליק שב, שכן מהנו להדליך בחולן הנראה בחוץ לעוברים ושבים, וכן הנה הראת גורל דורות שלפעין, שאף שלא נהגו להדליך בחוץ מפני הטענה, מ' הדליך בחולן הנראה לעוברים ושבים.

ומובואר ב מג'א (ס' ק' ה ל פלי' פירוזה היד אפרים, שהוא מקור דברי המשניב), שמניחו בחולן כין שכונן וזה אן טכנה להדליך בחוץ אלא אם כן יש להשרות לסקנת דילקה שען לא ידליך בחולן, וראה בשווי' מנוחה יצחק (ח' סי' טה).

ולענין מי שדינו להדליך בחוץ, יש לו חולון הפונה לרשות הרבנים שיש בו יותר פרטומי ניסא' מהרלקה בחוץ, האם דילך בחולן או בחוץ, ראה מה שכתבנו לעיל (ס' ק' כא).

הלו^את חנכה סימן תרעא

ביאורים ומוספיים המשך

ככל תקנת חכמים היא. שפרוטם דנס אין לו שישר, וככל התקנה,

(74) זהותם בוה בשעה'ץ לעיל (ס"י תקפא ס'ק יא), שכן לאבל לברך שוחחני בהדלקת הנורות בבית הכנסת, בין שציר לה שטחה יתירה.

אכן, לעין מקום שמצויר את הרובים ידי חובה בברכת 'שהחיינו' וכגון בקריאת המגילה, כתוב לקמן (ס"י תרצב ס'ק א) שגם אבל קורא את המגילה, יברך אוור את הרכותיו, שכן אבל מוציא את הרכות בברכת שהחיינו, אמנם, לעניין תקיעת שופר עי אבל נכשיש לו חזקה או אין החן במוחהן, עדת הגושז אויערבך (ש"ב פטיחה הע' כהה) שיכל האבל לבך 'שהחיינו', ממש שם לא יברך אין לך אבלות ביריט בטרכסיא גודלה מזו [ראיה במקור חיים לבעל החותות יאיר, קיצור הלכות ס"ו חרטו סוף ס"ג], וזה מה שכתבנו לקמן (ס"י תרצב ס'ק א).

(ז) אבל היפילת שחורת בחונכה, כתוב לאבל לחתפלו שחריות לפני החונכה, שבעיון שאומרים בה היל אין לאבל לחתפלו שחריות לפני החונכה, וואפלו אם לא יאמר האבל היל אלא אדם אחר, כתוב לעיל (ס"י תקופה ס"ק ז) בשם הגראי שאין לאבל לחתפלו שחריות. אך, בשם המהצהה'ש כתוב שם, שאם אין האבל אומר את החלל אלא אדם אחר, יכול האבל לחתפלו שחרית, ואם אין אחר שיתפלל, כתוב שם שלכל הדעת מותר לאבל לחתפלו גם תפילה מוסך (וראה בבריה'ל לעיל (ס"י קלב במאמר קידישין), שבימים שאין אמורים למלונצח ויאא' אין לאבל לחתפלו לפני העמוד, ובמקרה ברמי'א לקמן (ס"י תרפו ס"ג) ובמשנוב' (ס"ק ג) שבחונכה אין אמורים למלונצח ויאא'ו, וזה מה שבחנו שם).

ולענין אמרית היל בבית האבל, ואמיורתו על יוזי האבל, ראה במשניב לפקון (ס"ר טרפה ס' א).

[אשנ"ג ס"ה מה]

אזריך לאפר ולחדרליק בכתו⁷⁸, קיש חיב על כל גחד להנתק
ומכל קק'ם לא יחו לוטר בכיתו ברפת שחהני⁷⁹, אם לא
שמדליך להניא אנטר ביבריך⁷⁹.

26) וכין שאין ארם יציא יידי חובתו בהרלכה שבביתה הנקנתה, בתב
בשותית מנוחת יצחק (ח' ס' סה אות א) שלכואורה אף קטן שהגיע
לחינויו שהוא 'בר חיווא' והדלקתו נחשבת להדרקה של מצוה,
יבורל להדלק בביתה הבנות, שדיינו מוציא את הציבור ירי
חוובת להדלקתו, אכן, לטעם הלביש שההדרקה בבית הבנות דיא
משמעות האורחים שכן להם בית, אין הקטן יכול להדלק ולהוציאם
ידי הובותם, עד שאין ראוי לקטן להדלק מפני כבוד העזרה, וכן
דעתה הגרוש ואונר (מבית לוי חי עמ' י), וכן צידד בשותית דברי
אצטדיון (ז' פ' ברכ' אמת ב).

הוועודת הגרי"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פלי' אות ט), שקבע שהדרוליק בבית הכנסת חייבים לכבות את הנרות ולהזoor להדרוליק בברכה, אך לטעם הלבוש הנילן והן לטעם שמונליקים בבית הכנסת לפרטם הנס ברובים [ראה ביה"ל ד"ה וביבח"נ], משומש שאין להזכיר קטען בלא קטען [ראה בשוש"ע לפניו (ס"ר תרעה ס"ג) ובמשנ"ב שם].

להדליך בו נורות דוכנה, וכן רעת הג'ר'ח קיניבסקי (ஹורה המעוררים שם אותן!) שהמלך שם בברכה ברכותו לבטלה, אף אם למשה מתפללים שם תפלית ערבית בכל יום, כיון שאנו ממקום המיזיד לתפילה [בשונה מהדור המעריך לתפילה במקום עבודה לעיל].

[משניב ס' ק מ] וְדֹאֲצָעַם בְּכָל־זֶה. זֶכֶר לְחַנּוּתָה שָׁמְגֻמָּה בְּמִקְרָבֵן בְּדָרוֹתָיו.

71) ובית הכנסת שמחפלוים בו לעד חומר [בעפן ארץ ישראל] או
לעד צפן [בדרום ארץ ישראל] ולא לעד מורה, דעת הגראי קרליין
(פסק הלכות חמוכה מהגמ' א דינר פ"ג אות א) שמונגה העילם
להרבנן אמר ונוטל אל הארץ בברכו את שמיינו ברכות העילם

[משנ"ב ס"ק מג]

72 שם במושג 'ס'ק' יא ובשעה 'צ' ס'ק בא) ובן ביביה' (ס'יה ד'ה סדר), שככל זה הוא דוקא לשיטת השׂוּע שעריך להדרlik בכל יום מר הנוטף ולפנות משמאל לيمין, אמנם אין לדעת הטז' שעריך להדרlik בכל יום נבר הנוטף ולפנות מימין לשמאל, אין לדעת הגרא' שעריך להדרlik בכל יום את הנבר הראישון שהוא עקר הנוטפה ולפנות משמאל לימינו, ציריך המודליך לעמודו כשאחוריו לפנין ופנוי לדרום, אלא שלדעת הטז' דילך בלילה הראישון את הנבר והשMAIL שהוא סמוך לארון הקודש, ובשאר הלילות יידליך תחילת את הנבר הטנטוף הימני, וכך מימין לשמאל, ולදעת הגרא' יידליך בלילה הראישון את הנבר השMAIL שהוא סמוך לארון הקודש, ובשאר הלילות יידליך תחילת את הנבר השMAIL בו'ל, וכך משMAIL לימין, וכן היה המנהג בבית מדרשו של החוזה'א (ארחות רבני חז' עמי יב-י), וסיים בבייחיל שם, שככל זה איןו אלא לבחילה באיזה מקום נבן יותר להתחילה להדרlik, אבל בדיעבד יראazz יורי חובה בכל אופן.

ומנהג הספרדים, כתוב הקב' החכים (ס' ק' ט) שהמודליק עומד ונפוי לדרכם ואחריו לנצח, ומורליק דרך ימיין ממורוח למערב.

כמו שמדוברן על הילך דראש-חריש שאיתו אלא מנהגו⁷² וכח, ומונע רעת שוקה היא לאבורה. ואין קדאי שאבל ירליךPsi וכו, ונקהלו באבול באנטרכטיק גובה מאנארקטיה⁷³

(73) אכן, הרשות לעיל (ס"י חכבר ס"ב) ובמשניב שם (ס"ק יד) כתוב שרעת הרמנגים שאין מברכים על הלל בראש חדש כיון שקיירת הלל בריח אינה אלא מנאה, וכן המנהג בכל הארץ ישראל וסיבוטיה שלא לבך, והקשה בשות' חכם צבי (ס"י פח), הובא בפואר הייבט ס"ק י' שאם כן מודע כתוב הרשות כאן שנברכים על דמיונו לדבוקו ונומן נוראה ברכות הרכמות.

וביאר הדרש"ז אויגרבך (שו"ת מנוחת שלמה ח'ב סי' נג אות ב ד"ה ומיהו בערך), שלא נחלקו הפטוקים האם מברכים על מנהג, אלא במצבה שכלי עזקה אינו אלא מנהג כקריאת הלל בראש חדש או קריאת מגילה רוח וקהלת ביצורו, אבל הדלקת נרות חנוכה שהיא מעזה שכלי אחד ואחד מהויב בה ביבו, אלא שהריביו את המצווה להדליק גם בבית הכנסת משות' פרטומי ניסא', לכל הרשות מרבים על מגינה זה, וביען זה כתוב בשורת שבת הילי (ח'יא

הַלְבָזָת חֲנִכָּה סִימָן תְּרֵעָא

ביאורים ותוספim המשך

97) ואם אשתו ובו ביתוי יודעים לברך בעצם, כתוב בשווית ורע אמרת (שם) שטوب יותר שיברכו בעצם, וכן מבואר במשנ"ב לעיל (ס"י רגע ס"ק ב וס"י תקופה ס"ק ה) לעניין קידוש ותקיעת שופר, ושמנוג השולש להקל בו ויברך המקדש או התוקע אף שיצא כבר ידי חובה, ומדעת הפריטה.

[שעה"צ ס"ק נג]
וזה פירוש קلام אוזות פולקינ בפירוש פיח-הכונח שאין צורף לפ"ז ולפ"זיק באלאן¹⁸⁰.

80) ומובואר בדברי הגאון ר' ברוך פרנקליל (על שו"ע ס"ג), שמדובר באכשנאי שמודליקים עליו בביתו, ובאופן זה כתוב במשנ"ב לקמן (ס"ר רגעו ס"ק ב ו-ג), שאית חירב כלל להשתפק בשמן עם בעל הבית, כיוון שהוא יוציא ידי חובתו בהדלקה שמודליקים בביתו אלא אם כן יש לו פתח בחדרו הפתחות לשות הרבים, שאו חירב להדלק בו מושם חדש וזהאה שם (ס"ק ח), ולהלן בהשי בשם שרית בנין שלמה:

ולענין אורוחים הדורים בחדרים הסמוכים לבית הכנסת, כתוב בשוויון בנין שלמה (ס"י נג) שאם יש להם בחדרם פתח הפתוח לרשות הרבים, חירבים להדלק בחדרם משום חדש ובמובואר בשיעור לקמן (ס"י רגעו ס"ג) ובמשנ"ב שם (ס"ק ה), ואם איןם יוצאים לדשות הרבים אלא דורך פתח בית הכנסת וכן לאם פתח אחריו, איןם חייבים להדלק בחדרם, ויזעדים ידי חובותם בהדלקת בית הכנסת, כאמור בבב"ר, שאחד מהטעמים להדלקה בבית

הכנסת הוא כדי להוציא את האורחות שאין להם בית מאידך, השדי חמוץ (חיש מערכת הנוכה אותן כד) בתב שיטכן שאוף אם יש להם פתח בחדרם הפתוח לשות הרבים איןם חייבים להדלק נהג שניין שמלם יודעים שהדרים אלו מיזוחים לאורחים שאין להם בית, ובשבילם נתן להדלק בבית הכנסת, אם כן לא יבואו לחשוד בהם שאינם מליכים גנות הנוכה.

[משנ"ב ס"ק מו]
בן כנחה למעריב¹⁸¹.

81) ובית הכנסת שיש בו כמה מנויים לתפילה ערבית זה אחר זה, כתוב בשווית שטוב הלוי (חיש ס"י קמג) שאון להדלק בברכה אלא פעם אחת בלבד, ואם רציתם להדלק בכל מנין ומניין, דילקו בלבד ברכה, וכן דעת הנרי"ש אלשיב (אשרי האיש ח"ג פ"ל'ז אות ז). מאידך, דעת הגורן קרלייז (פסקין הלוות הנוכה מהגוריא דינר פ"ג)untas ב) שיכולים להדלק בברכה בכל מנין ומניין, אולם הנורית עירין ודלקים מההדלקה והראשונה, מילימיות בכר או המוצה, ואין לברך פעם נוספת, וכן דעת הגר"ח קנטבקו (חורת המועדים ס"ק כת אות ג) שיש להדלק בכל מנין ומניין בברכה, או ליתן שמן בבר שיספיק לטלוק עד סוף המנין האחרון, ואם כבה הנר אין צורך להזכיר ולהדלק במניין הבא, שורי' כבומה אין זוקק לה, אלא אם כן לא נתנו מספיק שמן בבר שידליך גם למניין הבא.

77) ובחר ישיבה שהדרlik באכזר בהיכל הישיבה, דעת הנרש"ו אויריך (הליקות שלמה חנוכה פ"יד דבר הלהבה אותן יי ואלהות הלכה העי כה) שאף שלבחוליה ראי שידליך בחדרו, מ"מ יצא ידי חובתו בהרלהה זו, ביוון שב' מוקם בישיבה שהוא רשיי להשתמש בו ובכללו זה היכל בית המדרש, כשר להדלקתו.

מאידך, דעת הנרי"ש אלשיב (אשרי האיש ח"ג פ"ט אות מז) שאינו יצוא ידי חובתו בהדלקה זו, וצריך להזוז ולהדלקה בחדרה, וכן דעת הגר"ח קנטבקו (ספר ר' חנוכה פ"ז העי ג) שאף אם חוץ האוכב של הישיבה הרוא באוטו בנין של היכל בית המדרש, חייב להזוז ולהדלקה בחדרו בברכה.

78) ובנעם הדבר כתוב בשווית ורע אמרת (ח"א ס"י צ), שהזוא מקור בדבריו, שכרכת 'שהחיני' נתנה גם על החמן של חנוכה, ובין שביר, שוב אינו יכול להזוז ולברך 'זורה' בשוע' לקמן ס"י תרע ס"ג. ובשוית אגרות משה (או"ח ח"א ס"י קצ' ד"ה צעריך למומ) הקשה, שגם אם נאמר שכרכת 'שהחיני' נתנה גם על החמן של חנוכה, מ"מ גם בשלב המצווה צריך לברך 'שהחיני', וכךו לעניין מי שבירק בלילה יום טוב וראשון של טוכות 'שהחיני' בביתו על החמן של יום טוב, שהזוז ומברך 'שהחיני' על מצות אבליה בטוכה בשאול למחарат ביום בטוכה, כאמור ברמ"א לעיל (ס"י תרמ"א ס"א) במשנ"ב שם (ס"ק א) ואם מודע בעיננו לא צעריך להזוז ולברך 'שהחיני' בשמקיים מצות הדלקה ב ביתו [שהחיני] בהדלקתו שבבית ההבטה לא קיימים מצות הדלקות.

ומישמע בדברי שווית ורע אמרת, שכרכת 'עשה ניסים' נתנה על הדלקה ולא על החמן, והזוז ומברך 'עשה ניסים' בשמודליך בביתו (שוית אגרות משה שם ד"ה ויש צעריך).

אכן, לענין מי שלא בירך 'שהחיני' עד היום השמיני, או שלא בירך 'עשה ניסים' באחד הלילות, וכן לענין מי שאון לו מגילת אסחה, הסהפק בשעה"צ לפחות (ס"י תרע ס"ק ג) ובביהיל לקמן (ס"י תרצ"ב ס"א ד"ה ושהחיני) האם יכול לברך 'שהחיני' ועשה ניסים' על החמן, אפלו שאינו מדליק נרות ואינו קורא מגילה ונשאר בצע"ע.

ומי שהדלק ב ביתו ובירך 'שהחיני', ואחר כך הזר ומדליק בבית הכנסת, בתב בשווית ורע אמרת (שם) שהזוז ומברך 'שהחיני' בבית הכנסת בשליל הציבור, וכן נהג החזו"א שלמי תהה חנוכה ס"י כו אות א ד"ה ונהג לעניין, וראה בהליקות שלמה חנוכה פ"ז אראחות הלכה העי ⁹ מה שביאר הגורש' אויערבך בזה) ו דעת הגורש אלשיב (פנץ חנוכה פ"ז עמי קכו) שמק שאל הביא המשנ"ב את דברי הירוע אמרת, לענין זה, משמע שאינו סובר בדבריו בזה,

ואם כל הציבור הדליקו ב ביתם ובירכו 'שהחיני', בתב הכך החיים (ס"ק עה) בשם המכ איש חי שאון לברך פעם נספת' 'שהחיני' בבית הכנסת, וכן דעת הגר"ח קרלייז (חוט שני חנוכה עמי' שיד) שבאותם זה אין לברך פעם נספת' בבית הכנסת 'שהחיני', אף דעת הירוע אמרת' דניל.

הַלְבּוֹת חֲנִכָּה סִימָן תְּרֵעָא

כיאורים ומוספים

שידליך חצי שעה נוראה במניין לעיל (ס"י תרע ס"ק ב), הובא בשעה י"צ שם ס"ק ז, שנוראות בית הכנסת וולקים עד חצות הלילה, ומבהיר בלבוש שרר שב שקר היה דרכם, ואפלו אם כל הציבור יצאים מבית הכנסת קודם שלוקו הנרות חצי שעה, כתוב בשורת שבט הלוי (ח"ה סי' קנו אות א) שאין ראוי לכבותם קודם שלוקו חצי שעה, אלא אם כן יש לחוש לגנבה או רליה, וכן דעת הגראי' אלישיב (פנוי חנוכה פ"ז ע"מ קכח-קקט) שאסור לכבות את נרות בית הכנסת בתוך החנן, גם אם לא נשאר שום אדם בבית הכנסת.

[משנ"ב ס"ק ז]

וזהו פריך ב"ת"ה⁽⁸⁶⁾.

(86) ורואים בית שיש לו שני פתחים, אבל אם יש לו פתח מרוח אהות וחולין מורה אחרת, או שני הלונות משתו רוחות, דעת הגראי' קרליין (חות שמי חנוכה ע"מ שיד') שאין צריך להרולק אלא בפתח או בחולין אחד, שהרי הכל יודעים שיש לבית כמה חלונות, ולא יבואו לחשדו שלא הדליק, וכן דעת הגראי' אלישיב (אשרי האיש ח"ג פ"ח אות ז) והగראי' קנייבסקי (גם אני אורך אותן ו-ז, וראה בספר הלכות חג בעג פ"ה הע' 23).

[משנ"ב ס"ק נ]

מקלא אקליק ב"הא, באחרית נפי לא אקליק⁽⁸⁷⁾.

(87) ואם אין בני הבית שוהים בלילה בביתו, והדבר ניכר לעוברים ושבים, בגין מי שדרכו לילך לברך אצל אביו או חותנו וכורו, בתב בשורת אגרות משה (וירץ ח"ג סי' יד אות ח) שאינו חייב להדליך בתיו מפני החשד, ובן דעת הגראי' אויירבק (הליכות שלמה חנוכה פ"ג סי' ז).

מайдין, הגראי' קנייבסקי כתוב (ספר נר חנוכה בתיחילתו אות ד) בשם החוויאו שני שוטע בשחת לחמיין ובדין, ציריך לבקש מאחר שידליך בתיו מפני מהפכו (וירץ ח"ג הדחן, וכותב שם, שמדובר בהביה"ל לקמן (ס"י ורעו סי' ד"ה במקומו) ממשמע שלא כהחו"א, ונשאר בצע"ק.

אכן, אם סוגר את התיריסים בתיו וניכר שאין שום אדם בתיו, היקל החוויאו (ניר חנוכה פ"ד הע' לב) שאין צריך להדליך מפני החשד.

ולענין מי שדליך נרות חנוכה וכובו בתוך החנן, שמובהר בשיער לקמן (ס"י ורצע סי' ב') שאיש ציריך לחזור ולהדליך בין שידליך שעשה מצווה, כתוב בשורת שואל ומшиб (מהרו"ת כ"ב סי' עא ד"ה ומה שהקשה) שאינו צריך לחזור ולהדליך מפני החשד, שהרואה שכבו הנרות ייחסו שהוא דליך, שוש לשחות להדליך, ובו ראהה שעבשא הילילות הוא מלוקם (ראיה מה שבתנו לפני נן על הנוכע מבייתו ללילה אחד). מה שאין כן בעניינו שאינו מדליך כלל כל ומי החנוכה באחר מן הפתחות זוכתילה כתוב שם שראיין להחמיר לחזור ולהדליך מפני החשד, וראה בשער תשובה לקמן סי' תרגען סי' יב, ובפרק נהגאל שבת פ"ב סי' י' סי' ק. ועתה הגראי' אויירבק (הליכות שלמה שם דבר הלהבה אות ז) שלולי דברי הדשורי תשובה והרבנן נתן אל הניל נציריך להשאיר את הנר במקומו כדי שלא חזההן, וזה רנהה שלא חירבו חול' להדליך מפני החשד אלא בשעה שבאו לקוים את מצות ההדרלה, אבל אםakashim את מצות ההדרלה לא היה בו חשד, ורק לאחר מכן התחדש בו חשד בגין שכבו נרותיו בניל, לא חיברו חול' לחזור ולהדליך מפני החשד, וכעין זה דעת הגראי' קנייבסקי גם אני אורך אותן י"א).

אכן, הבית הלווי (פר' מקץ עניין חנוכה ד"ה שם כבთה זוק לה) כתוב, שעריך לחזור ולהדליך מושם חדש, רצ"ע מסתימת הפסוקים שמשמע שאין חיוב כלל לחזור ולהדליך אפלו באופן שיש חדש.

[משנ"ב ס"ק מ]

בשאלה שקייעם מתקבצים⁽⁸⁸⁾ וכו', ותכליך גור-תנקה⁽⁸⁹⁾.

(82) וטעם נוטף להדלקה בבית הכנסת אחר מנוחה קדרם עצת הכוכבים, כחוב בשווי שבט הלוי (ח"ד סי' סה) בין שהדלקה בבית הכנסת היא דמיון לדלקת המנורה בבית המקדש בטליל (ס"ק מ-מב'). והדלקת המנורה בבית המקדש הייתה לאחר תמיד של בין העربים לפני הקטרת דאיומרים.

ומה שיש לנו לומר להדליך בבית הכנסת גם בתפלת שחירת ראהה בפמיג לעיל סי' תרע א"א ס"ק ב), כחוב בשווי בין שלמה (ס"י ג' בתחילת התשובה) שהוא מטעם זה שהדלקת נרת חנוכה בבית הכנסת היא כהדלקת הנרות בבית המקדש נספח בנסת הוא מוקש מעט, וכבדת הרמב"ם (פ"ג מ"ה' המידין ומוספין הדיבר) שאם מעט הכהן בברך את נרות המנורה בבית המקדש כבוריים מודרכים מודלקם, ואם אין הנס היה ניכר גם בברך, ולכן מודלקם בטוק בתפילה שחירות. וכותב בספר מהגוי ארץ ישראל (הלבות חנוכה אות י"א) שכן בשט חמנאג בירושלים ובמקומות להדלק נרות חנוכה בבית הכנסת בשחרית ללא ברכה מושם פרטומי ניטה.

(83) וגם לאחר תפילה מנוחה חולכים כל האנשים לביהם, דעת הגראי' אלישיב (תורת המועדים ס"ק ל) שגם מיט' אפשר להדליך אחורי תפילה מנוחה. מאיין, דעת הגראי' קנייבסקי (ספר נר חנוכה פ"ז אות ד, תורה המועדים שם) שבאופן הניל, וכן בית הכנסת שיש בו כמה מנויות למנוחה, ובמפני האחרון אין ציבור גועל, ידליקו סמוך לתפילה ערבית שאו רוב העזרה מוקבצים.

ואם מתרפלים מנוחה בזמן מנוחה גroleה או מוקדם שלא בסיכון לשקיעה, מנדגו החוויאו (ספר נר חנוכה שם ואות ד) היה להדליך סמוך לתפילה ערבית. ואפלו אם מתרפלים ערבית מאוחרת דעת הגראי' ואונר (ນויה לי ח' ע"מ יט) שאין להדליך אלא סמוך לתפילה ערבית.

מайдין, דעת הגראי' אויירבק (הליכות שלמה חנוכה פ"ז דבר הלכה אות ג, תורה המועדים שם) שבית נסת שמתפללים בו מנוחה מוקדם ערבית בשעה מאוחרת, ידליקו בו את הנרות קדרם השקיעה, אף אם אין שם אלא ציבור מועט (עשרה), וידוקו לעשות נרות גורלים שידליך עד שהציבור יתאטף לתפילה ערבית, ובית מדרשו או כולל שלמורים בו קודם תפילה ערבית ולארה הלמוד מותפלים בו בקביעות תפילה ערבית, דעת הגראי' קרליין (חות שני חנוכה עם שיד') שאין צריך להימנע מלהדליך בו סמוך לתפילה ערבית, אלא ידליקו בזמן שמחאספים הציבור למלודו.

מайдין, דעת הגראי' אלישיב והגראי' קנייבסקי (תורת המועדים ס"ק ל) שלא ידליקו אלא סמוך לחפילת ערבית, שלא נתנהה החדרקה בבית הכנסת אלא בזמן שמתפללים.

[משנ"ב ס"ק מ]

אלא יברך ותכליך מיד אפלו קנים מג'ה⁽⁹⁰⁾, דמכל מקום איכה פרטומי נסा בשבאים אחרך לביתה'גנפת ורואים הגרועה⁽⁹¹⁾.

(84) ומוי שמוליך נרות חנוכה ומון רב קדרם השקיעה, בתב לקמן (ס"י תרטע סי' ב) בשעה י"צ שם (ס"ק ז) שאם יש לו אפשרות להתפלל מנוחה בדולח, ראוי להתחילה לעשות כן, שהרי מה שהוא מודליך הרובה קדרם השקיעה. הוא משומש שאפשר לסמוך על הקולא שטפלג המנוחה ואילך אפשר לעשותו כמו לילה, ואיך יתפלל לאחר מכך תפילה מנוחה (ראה בפמיג כאן (א"א סי' י) שהוא הדין למודליך בבית הכנסת).

(85) ולענין שיעור השמן וביציך להדלקה בבית הכנסת [בشمולים בזמנם], מבהיר לקמן (ס"י תרגע סי' יג וס"י תרעא סי' ה) שעריך

